

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive Research) เพื่อศึกษาสาเหตุการออกกลางคันของนักศึกษามหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ในบทนี้ ผู้วิจัยจะกล่าวถึงวิธีการดำเนินการวิจัย ซึ่งมีรายละเอียดเกี่ยวกับประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือและการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล และวิธีการดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

กลุ่มประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาที่ออกกลางคันของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ในช่วงปีการศึกษา 2523-2524 และปีการศึกษา 2525 จำนวน 62,721 คน

กลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยได้เลือกกลุ่มตัวอย่างประชากรจากจำนวนนักศึกษาที่ออกกลางคันของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ทั้งหมดจำนวน 62,721 คน โดยการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบการสุ่มตัวอย่างแบ่งชั้น (Stratified random Sampling) (ประคอง กระณสุตร 2522: 81) โดยสุ่มตัวอย่างประชากรประมาณร้อยละ 1.00 ของแต่ละภาค ได้ตัวอย่างประชากรทั้งหมด 678 คน (Krejcie and Morgan 1970: 608) ซึ่งคิดเป็นประมาณร้อยละ 1 ของกลุ่มตัวอย่างประชากรทั้งหมด ดังที่ได้แสดงไว้ตามตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 1 จำนวนกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามภาคต่าง ๆ

ภาค	กลุ่มตัวอย่าง
กรุงเทพมหานคร	96
ภาคกลาง	65
ภาคเหนือ	107
ภาคใต้	127
ภาคตะวันออก	48
ภาคตะวันตก	73
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	162
รวม	678

2. เครื่องมือในการวิจัย

ในการสร้างเครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้ ได้ดำเนินการดังนี้คือ

1. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีต่าง ๆ จากบทความ เอกสาร ตำรา และผลงานการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสาเหตุของการออกกลางคืน ตลอดจนระบบการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัย เปิดทั้งในประเทศ และต่างประเทศ
2. สัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่าน เกี่ยวกับมหาวิทยาลัยเปิด และสาเหตุที่นักศึกษาออกกลางคืน
3. สัมภาษณ์นักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ของมหาวิทยาลัยโฆทัยธรรมาราช จำนวน 20 คน ที่เคยสมัครและลงทะเบียนกับมหาวิทยาลัยในสาขาวิชาต่าง ๆ โดยเลือกสัมภาษณ์นักศึกษาที่มีภูมิลำเนาอยู่ในเขต กรุงเทพมหานคร และต่างจังหวัด
4. นำข้อมูลมารวบรวมและสร้างแบบสอบถามฉบับชั่วคราวให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย
5. นำแบบสอบถามฉบับชั่วคราวที่สร้างขึ้นไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 6 ท่าน ตรวจสอบความตรงในเนื้อหา (Content validity) และพิจารณาให้ข้อเสนอแนะต่าง ๆ ผู้ทรงคุณวุฒิ 6 ท่านประกอบด้วย

- 1) อาจารย์ ดร.ธิดารัตน์ บุญนุษย์ ภาควิชาอุดมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 - 2) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประกอบ คุปรัตน์ ภาควิชาอุดมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 - 3) รองศาสตราจารย์ ดร.ไพฑูรย์ สิ้นลารัตน์ ภาควิชาอุดมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 - 4) รองศาสตราจารย์ ดร.วินัย รังสินนท์ ผู้อำนวยการสำนักทะเบียนและวัดผล มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
 - 5) รองศาสตราจารย์ ดร.ทองอินทร์ วงศ์โสธร รองอธิการบดีฝ่ายวางแผนและพัฒนา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
 - 6) พันเอก แพทย์หญิงจોક กุศลสารทูล สำนักราชบัณฑิตยสถาน วิทยาลัยพยาบาล
6. นำแบบสอบถามฉบับชั่วคราวที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 50 คน
7. ปรับปรุงแบบสอบถามจากการหาค่าความตรงในเนื้อหาแล้ว นำแบบสอบถามไปหาค่าความเที่ยง (reliability) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์อัลฟา (α coefficient) (ประคอง วรรณสูตร 2525: 52-54) ซึ่งจากการคำนวณได้ค่าความเที่ยงของแบบสอบถาม = 0.930
8. นำแบบสอบถามฉบับชั่วคราวที่หาค่าความเที่ยง (reliability) แล้วมาปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ในด้านการใช้ภาษาเพื่อสื่อความเข้าใจร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษา จนกระทั่งได้แบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างต่อไป โดยแบบสอบถามที่สร้างขึ้นประกอบด้วย 3 ตอนด้วยกัน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นคำถามแบบเลือกตอบ (Check List) เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป จำนวน 11 ข้อ โดยถามเรื่องต่อไปนี้ เพศ อายุ ภูมิภาค สถานภาพสมรส อาชีพ รายได้ต่อเดือน จำนวนคนที่ต้องรับผิดชอบเลี้ยงดู สาขาวิชาที่สมัครเรียนกับ มสธ. วุฒิกการศึกษา สูงสุดก่อนเข้าเรียน เหตุผลที่สำคัญที่สุดที่ตัดสินใจเรียน มสธ.

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสาเหตุส่วนตัวของนักศึกษาจำนวน

20 ข้อ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า 5 ช่วง โดยโครงสร้างของแบบสอบถามได้ครอบคลุมถึงเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

1) การติดต่อสื่อสาร	จำนวน	4	ข้อ
2) ความพร้อมในการเรียน	จำนวน	10	ข้อ
3) ความมั่นใจต่อระบบการเรียนการสอน	จำนวน	6	ข้อ
4) คำถามปลายเปิดเพื่อให้นักศึกษาระบุถึง สาเหตุอื่น ๆ ที่น่าจะได้รับการพิจารณาอีก		1	ข้อ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสาเหตุจากระบบการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัย จำนวน 23 ข้อ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า 5 ช่วง โดยโครงสร้างของแบบสอบถามได้ครอบคลุมถึงเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

1) การลงทะเบียนเรียนและการสอบไล่	จำนวน	4	ข้อ
2) หลักสูตรการศึกษา	จำนวน	3	ข้อ
3) เอกสารการสอนและวัสดุการศึกษา	จำนวน	4	ข้อ
4) การสอนเสริม	จำนวน	4	ข้อ
5) รายการวิทยุโทรทัศน์	จำนวน	8	ข้อ
6) คำถามปลายเปิดเพื่อให้นักศึกษาระบุถึง สาเหตุอื่นที่น่าจะได้รับการพิจารณาอีก		1	ข้อ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ได้ดำเนินการดังนี้คือ

1. ติดต่อขอรายชื่อ และที่อยู่นักศึกษาของนักศึกษาที่ออกกลางคันจากสำนักทะเบียน และวัดผลมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
2. ติดต่อขอหนังสือราชการจากอธิการบดี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชถึงนักศึกษามหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชที่ออกกลางคัน
3. ติดต่อเข้าตู้ไปรษณีย์เพื่อการรับแบบสอบถามกลับคืน ณ ที่ทำการไปรษณีย์จังหวัดนนทบุรี และขออนุญาตใช้บริการธุรกิจตอบรับของการสื่อสารแห่งประเทศไทย
4. นำร่างแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ว่าจ้างพิมพ์ที่โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เพื่อให้ได้แบบสอบถามที่มีรูปเล่มสวยงาม มีคุณค่า และเหมาะสมในการส่งทาง

ไปรษณีย์

5. หลังจากส่งแบบสอบถามไปแล้วเป็นเวลา 60 วัน จึงรวบรวมแบบสอบถามที่ตอบกลับมาทั้งหมด จำนวน 678 ฉบับ เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ด้วยวิธีการสถิติ ดังนี้

1. ในแบบสอบถาม ตอนที่ 1 เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป วิเคราะห์โดยการหาค่าร้อยละของแต่ละรายการ แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบการบรรยาย
2. ข้อมูลเกี่ยวกับสาเหตุส่วนตัวของนักศึกษา และข้อมูลเกี่ยวกับสาเหตุจากระบบการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัย ในแบบสอบถาม ตอนที่ 2 และ ตอนที่ 3 นั้น วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของคำตอบแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)

ค่าเฉลี่ยสาเหตุของการออกกลางคันที่ได้มีความหมายดังนี้ คือ

4.56-5.00	หมายความว่า	เป็นสาเหตุสำคัญมากที่สุด
3.56-4.55	หมายความว่า	เป็นสาเหตุสำคัญมาก
2.56-3.55	หมายความว่า	เป็นสาเหตุสำคัญปานกลาง
1.56-2.55	หมายความว่า	เป็นสาเหตุสำคัญน้อย
1.00-1.55	หมายความว่า	เป็นสาเหตุสำคัญน้อยที่สุด หรือไม่ เป็นสาเหตุเลย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลนำเสนอในรูปของตารางประกอบการบรรยาย

3. ข้อมูลที่เกี่ยวกับคำถามปลายเปิดในตอนท้ายของแบบสอบถาม ตอนที่ 2 และ ตอนที่ 3 นั้น วิเคราะห์โดยการสรุปรวบรวมจัดให้เป็นหมวดหมู่ และนำเสนอเป็นความเรียง

สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการทางสถิติ ผู้วิจัยได้หาค่าสถิติ และทำการทดสอบทางสถิติ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistical Package for the Social Sciences) ของสถาบันบริการคอมพิวเตอร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย